

Memoranda padomes un tās deleģēto pārstāvju savstarpējie pienākumi un tiesības

Ko paredz esošais regulējums?¹

1. Memoranda padome deleģē NVO pārstāvi ilgtermiņā Valsts sekretāru sanāksmēm, (Ministru kabineta komitejas sēdēm), Nacionālās Trīspusējās Sadarbības Padomes sēdēm, kā arī Eiropas Ekonomisko un sociālo lietu komitejā.
2. Ja nav atrunāts citādi, pārstāvim par savu darbu jāsniedz pārskats Memoranda padomes sēdē klātienē vismaz vienu reizi sešos mēnešos vai atbilstoši Memoranda padomes izteiktajam lūgumam nākamajā Memoranda padomes sēdē, kā arī noslēdzot darbību kā Memoranda padomes deleģētam pārstāvim. Pusēm vienojoties var paredzēt rakstisku ziņojumu reizi sešos mēnešos un klātienes dalību reizi gadā
3. Papildus, Memoranda padome var saņemt lūgumu deleģēt NVO pārstāvi ministriju un citu valsts pārvaldes institucionālajā sistēmā ietilpstošo iestāžu uzraudzības komitejās, konsultatīvajās padomēs, darba grupās, vērtēšanas komisijās
 - 3.1. Šiem pārstāvjiem nav noteikts konkrēts pienākumu izpildes termiņš – tātad atkarīgs no konkrētā darba.
 - 3.2. Pārstāvis par progresu ziņo Memoranda padomei pēc tās pieprasījuma, ja iesaistes formāta ilgums pārsniedz vienu gadu, ziņots tiek vienu reizi gadā, ja iesaistes formāts darbojas līdz vienam gadam, tad Memoranda padomes pārstāvis ziņo Memoranda padomei brīdī, kad iesaistes formāta darbība tiek izbeigta.

4. Šobrīd deleģētie pārstāvji:

Institūcija	Deleģētais pārstāvis	Termiņš	Pienākumu apjoms
Nacionālās Trīspusējās Sadarbības Padomes sēde	Andris Šuvajevs	31.08.2021	2020.gadā notika 3 NTSP sēdēs, 2021.gadā jau notikusi 1
Valsts sekretāru sanāksmes	Kristīne Zonberga	31.03.2022.	VSS notiek katru nedēļu
Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda uzraudzības komiteja	Āris Adlers	Regulāri	
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	Baiba Miltoviča Katrīna Leitāne Andris Gobiņš	20.09.2025.	
Valsts budžeta programmas „NVO fonds” stratēģiskās plānošanas komiteja	Āris Adlers	Nav noteikts	Katra gada pirmajā pusē vairākas sanāksmes

¹ https://www.mk.gov.lv/sites/mk/files/media_file/memo_delegejumu_kartiba_2017_240517_apst.pdf

Darba grupa Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rīcības plāna izstrādei	Agnese Lāce	Līdz plāna izstrādes procesa noslēgumam	Darba grupas sanāksmes notiek vidēji vienu reizi 2-3 nedēļās
Attīstības sadarbības grantu projektu konkursa „Attīstības sadarbības projekti Baltkrievijas pilsoniskās sabiedrības atbalstam” pieteikumu vērtēšanas komisija	Lolita Čigāne	Kamēr tiek izvērtēti projekti	2021.gada februāris - marts
Latvijas valsts budžeta finansētas programmas “Atbalsts NVO Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku mazināšanai” projektu pieteikumu vērtēšanas komisija	Āris Ādlers	Kamēr tiek izvērtēti projekti	2021.gada janvāris
Aktīvo iedzīvotāju fonda vairāku programmu projektu atlases komisijas	Āris Ādlers, Agnese Knabe, Jeļena Šaicāne, Māra Sīmane, Rasma Pīpiķe, Zane Legzdiņa-Joja, Inese Kušķe, Elita Kalniņa, Elīna Kalniņa	Kamēr tiek izvērtēti projekti -	
Covid ierobežošanas stratēģiskā vadības grupa	Inese Vaivare	Nav noteikts	Notikusi viena sēde, nākamā plānota 19.02.2021.
Valsts budžeta programmas "NVO fonds" projektu pieteikumu vērtēšanas komisija	Uldis Dūmiņš	Līdz 2021.gada projektu konkursa vērtēšanas komisijas darba noslēgumam (2021.gada janvāris)	
Ministru prezidenta K. Kariņa uzdevumā izveidotā vadības grupa uzņēmējdarbības un nodarbināto atbalstam finanšu ministra Jāņa Reira vadībā koronavīrusa izraisītās	Kristīne Zonberga	Nav noteikts	

slimības COVID-19 radīto ekonomisko seku operatīvai novēršanai			
Ministru prezidenta K. Kariņa uzdevumā izveidotā attīstības grupa tautsaimniecības stimulēšanai ekonomikas ministra Jāņa Vitenberga vadībā	Kristīne Zonberga	Nav noteikts	

2. Deleģētā pārstāvja sadarbības principi/kārtība ar Memoranda padomi

Problēma : Šobrīd nav atrunāts, kāda ir vēlamā komunikācija starp deleģētajiem pārstāvjiem un Memoranda padomi pirms un pēc sēdēm, kurās tiek pārstāvēts NVO viedoklis. Sākoties pienākumu izpildes termiņam, deleģētie pārstāvji ne vienmēr tiek sākumā uzrunāti, lai saņemtu informāciju par pienākumiem, tiesībām utt., un lai uzdotu precizējošus jautājumus.

Risinājums : 1) Memoranda padomes loceklis iepazīstina pārstāvi ar Memoranda padomes darbības principiem, sastāvu, darba plānu un stratēģiskajiem uzstādījumiem. Šis Memoranda padomes loceklis kļūst par galveno pārstāvja kontaktpersonu; 2) Pārstāvis, saņemto Memoranda padomes pilnvarojumu rakstiski informē Memoranda padomi par – galveno uzstādījumu/galvenajiem izaicinājumiem/uzdevumu kalendārā gada vai darbības termiņa laikā, nosakot, kad Memoranda padomes locekļu iesaiste ir nepieciešama; 3) Memoranda padome akceptē/izskata pārstāvja redzējumu, to papildinot un pilnveidojot.

Problēma: Deleģētie pārstāvji netiek aicināti uz Memoranda padomes sēdēm, kur varētu diskutēt par oficiālām NVO nostājām attiecīgajos jautājumos. Šis ir īpaši problemātiski, ņemot vērā lielo NVO dažādību, kas liedz efektīvi komunicēt konkrētas nostājas, kas nav tikai ceremoniālas. Dalība sēdēs, kur tiek apspriesti jautājumi, kas ir atbilstoši pārstāvjiem, sniegtu nepieciešamo leģitimitāti un ieskatu NVO nostājās.

Risinājums : 1) Deleģētie pārstāvji tiek iekļauti listē par Memoranda padomes darba kārtību, un to pienākums ir sekot līdzī notiekošajam Memoranda padomē atbilstoši deleģējuma apjomam. 2) Deleģētie pārstāvji savlaicīgi informē Memoranda padomi par izskatāmiem jautājumiem konkrētā pārstāvības institūcijā un savu par savu ierosinājumu darbībai, atbilstoši deleģējuma apjomam, sazinoties ar Memoranda padomes locekli - kontaktpersonu. 3) Memoranda padomes locekļi izskata jautājumu *ad hoc* gadījumā, par to vajadzības gadījumā atsevišķi lemjot kārtējā Memoranda padomes sēdē.

Problēma: Šobrīd redzamākais deleģēto pārstāvju pienākums ir sniegt periodiskus ziņojumus par paveikto darbu. Tomēr pietrūkst definēti pienākumi par pārstāvja vēlamajām pārstāvniecības darbībām, piemēram, aktīvi komunicēt NVO nostāju, iesūtīt NVO nostāju pirms sēdes, veikt nepieciešamo darbu pēc sēdes, lai pārliecinātos, ka ieteikumi un komentāri ir ņemti vērā.

Risinājums: 1) Deleģētie pārstāvji regulāri, pēc vienošanās ar Memoranda padomi, bet ne retāk reizi sešos mēnešos, iesniedz īsu pārskatu par notikušo/pārunāto/sniegto viedokli Memoranda padomei. 2) Memoranda padome kārtējā sēdē izskata ziņojumu, apspriežot to un sniedzot viedokli, ja nepieciešams.

Problēma : Piesakoties, deleģētajam pārstāvim MK komiteju, Valsts sekretāru un NTSP sēdēs ir nepieciešams norādīt, kā pārstāvis izplatīs informāciju, apkopos NVO viedokli un nodrošinās atgriezenisko saiti – tomēr esošajā regulējumā šīs darbības netiek institucionalizētas. Citiem **pārstāvjiem** nav pat šādi nosacījumi.

Risinājums: Memoranda padome iepazīstina ar deleģēto pārstāvi padomes organizācijas un sabiedrību, publicējot informāciju Memoranda padomes sociālo tīklu profilos. Deleģēto pārstāvju “gada plāns” un regulārās atskaites, kas ietver arī informāciju par to, kā darbībā nodrošināta informātīvā saikne ar citām biedrībām, tiek publicētas MK vietnē pie Memoranda padomes darba. Memoranda padomes sociālos tīklos un NVO pārstāvošo organizāciju sociālos tīklos tiek nodrošināta informācija par Deleģētie pārstāvju sniegto informāciju – ad hoc vajadzībām, regulārām atskaitēm.

Problēma : Nav paredzēti pasākumi, kas nodrošinātu pēctecību starp dažādiem pārstāvjiem. Lai pārstāvniecība būtu efektīva ilgtermiņā, ir jānodrošina zināšanu, prasmju un pieeju nepārtrauktība – tātad arī darbības starp izejošo un ienākušo pārstāvi.

Risinājums : Deleģētie pārstāvju gada plāni un regulārās atskaites ir pieejamas publiski, un tiek nodrošināta nākošā pārstāvja pieejamība šiem dokumentiem. Vērtējot kandidātu, tiek apzināts to redzējums par līdzšinējā pārstāvja paveikto.

Problēma : Deleģētiem pārstāvji ne vienmēr jūtas droši par proaktīvu darbību, kas balstīta pašiniciatīvā.

Risinājums: Memoranda padome deleģējot pārstāvi veikusi apzinātu un rūpīgu atlasi un pārstāvim tam/i devusi uzticības kredītu. Kopējo memoranda padomes mērķu sasniegšanas labā deleģētie pārstāvji ir aicināti uz pašiniciatīvu un proaktivitāti. Ja ne visus jautājumus bijis iespējams saskaņot ar memoranda pārstāvi pirms attiecīgās darbības/izteikumiem, pārstāvis par to informē memoranda pārstāvi piemērotā laika posmā post factum.

Problēma : Jārada noteikumi/prasības kā izvairīties no iespējamām (esošām) interešu konfliktiem, vai konkrētu (šauru) grupu interešu pārstāvības.

Risinājums : Vadlīnijās apzināt interešu konflikta gadījumus, norādot, ka tādiem veidojoties Deleģētais pārstāvis pirms tam informē memoranda pārstāvi par situāciju, atturoties balsot/izteikt viedokli par jautājumu. Noteikt, ka interešu konflikta gadījums ir tāds, kurš var būt par pamatu Deleģētā pārstāvja atsaukšanai.

Problēma : Deleģētie pārstāvja darbs nav atalgots.

Risinājums: Jārada finanšu instruments, kā atalgot Deleģētie pārstāvja darbu attiecīgā institūcijā.